

JOSIP VANDOT:

Kekec na hudi poti.

Planinska pripovedka.

(Dalje.)

5.

Radovedno je gledala Jerica može in se jih ni več bala. Saj je bila prepričana, da ji ne storé ničesar žalega. Nehala je jesti in je vtaknila polovico svoje večerje v culico, ker se je domislila Kekca in Tinke. O, gotovo sta tudi lačna! Posebno pa še uboga, mala Tinka, ki jo je hoja tako utrudila. Skrbno je spet zavila svojo culico in se je ozrla po možeh. Vsi so bili že povečerjali, in nekateri so že legli kar po tleh. Nahrbtnike so položili pod glavo in so se obrnili v steno, da bi zaspali.

Tedaj se je vzdignil izza mize tudi oni veliki mož. »Pri nas boš spala, Jerica!« ji je rekel. »Tam za kločo je mala šupa, polna listja. Tja pojdi, pa lezi v listje! Jutri zarano te zbudim in te povedem dol na pravo pot. Samo spominjaj se dane besede! Dokler se boš držala tiste obljube, ti bomo prijatliji!«

Mož je potegnil debeli zapah in je odprl duri. Jerica je vzela svojo drobno culico in je voščila glasno: »Lahno moč, dobri ljudje!« — Stopila je pod milo nebo in se je globoko oddahnila. Vrata so se za njo glasno zaprla, in potem je bilo vse tiho. Jerica je šla skozi visoko travo in se je ozrla za trenutek okrog sebe. Noč je ležala širom okrog po zagorskem svetu. Izza škrbastih snežnikov se je bil dvignil jasni mesec. Velika svetloba se je razlivala kroginkrog, in med nemim skalovjem se je svetlilak večni sneg. Mrtva tišina je ležala po vsem gorovju. Le odnekod je prihajalo votlo šumenje, šumenje gorskega potoka, ki je padal v visokih slapovih preko silnega skalovja.

Jerico je stresel mrz, zakaaj s snežnikov je zavrel hladen veter, da so se sklonile visoke, rosne trave. Jerica je stekla naglo preko trate in se je splazila v ozko šupo. Skozi veliko lino je sijal mesec naravnost v šupo. Jerica je zagledala Kekca in Tinko, ki sta spala mirno in trdno na mehkeem senu. Potihoma se je splazila k njima in ju je gledala. Tinki je svetil mesec naravnost v obraz. Njene oči so bile zaprte, in sopla je naglo, trudoma. Pokrita je bila z Jeričinim predpasnikom, vrhu njega je razgrnil Kekec tudi svoj jopič. A njena lica niso bila rdeča kakor po navadi, ampak so bila bleda, tako jako bleda! — Kraj nje je spal Kekec. Ves se je bil zaril v seno; samo glava je gledala iz njega, a obraz mu je bil pokrit s klobučkom.

Jerica se je sklonila k njemu. »Kekec!« je poklicala s tihim glasom. Kekec je dvignil glavo in je odprl oči. Zdrsnil je z obraza klobuček, in Kekec si je pomel zaspane oči. »Kaj je?« je vprašal. »Ali si ti, Jerica?«

»Pst, Kekec, da ne zbudiš Tinke!« je odgovorila Jerica tiho. »Jaz sem. Prišli so bili ljudje v koočo, in govorila sem z njimi. Zjutraj mi pokažejo pravo pot. Veš, obljubili so mi to in so mi dali tudi večerje. Za vaju sem prihranila nekaj, da ne bosta lačna. A ljudem se ne smeta pokazati, zakaaj v kooči stanujejo divji lovci, veš, Kekec, divji lovci. Obraze imajo črne in so hudi, Kekec! Zato pa se ne smeta pokazati. Zatajila sem vaju, ker sem se bala za vaju. Zato pa bodi priden, Kekec, in nikar ne hodi iz šupe. Zjutraj mi pokažejo pot. Pa se vrnem takoj in vaju povedem domov... Ali si lišal, Kekec?«

Kekec se je skobacal iz sena. Gledal je Jerico in je zmajal z glavo. »Ali je res, kar mi praviš?« je vprašal. »Ali misliš, da se bojim divjih lovcev? O, motiš se, Jerica! Veš, zjutraj pojdem kar k njim v koočo. Namažem si obraz s sajami, pa jih poprosim za puško. Z njimi pojdem streljat divje koze, o, resnično, Jerica! Kaj misliš, da sem strahopetec? Ne bojim se divjih lovcev, prav nič se jih ne bojim.«

»Tiho, Kekec!« ga je posvarila Jerica, ker se je res bala. O, poznala je dobro Kekca, pa je vedela, da Kekec gotovo stori tako, kakor je govoril pravkar. Zato pa se je bala lin ga je pregovarjala. »Neumno govoriš, Kekec,« je dejala in je bila skoroda jezna. »Ako se prikažeš divjim lovcem, te kar pograbiijo in ubijejo. Poznajo te, Kekec, dobro poznajo. Tvojo gobezdavost poznajo lin vedo, da jih izdaš, ko prideš na vas. Zato te pa gotovo zgrabijo... Ali nič ne premisliš, Kekec? — Rečem ti, da ostani lepo v šupi lin pazi na Tinko, dokler se ne povrnem. Samo divjim lovcem se ne smeš pokazati. Ali mi obljubiš, Kekec?«

»Hm,« je odgovoril Kekec in se je zamislil za trenutek. Potem pa je pokimal trikrat z glavo. — »Prav praviš, Jerica,« je nadaljeval. »Ostanem lepo pri Tinki. Saj bo najbolje tako.« — Zazdehal je na glas in se je pretegnil. Zalkopal se je v seno in si je pokrtil obraz s klobučkom. Nobene besede ni rekel več. Hipoma ga je premagal zaspanec, in Kekec je spal trdno kakor pred pol ure.

Tudi Jerica je legla tam blizu vrat. Dasi ji je bilo srce polno skrbi in žalosti, je vendar kimalu zaspala. Naporena pot in dolga hoja sta jo bila utrudila tako, da se je čutila popolnoma utrujeno. Spala je dolgo in prijetno. Ko se je prebudila, je šimila naglo na noge, zakaj domislila se je, da jo pride divji lovec klicat. A tega ni hotela Jerica, ker je vedela dobro, da divji lovc zasači tudi Kekca in Tinko, ako pride v šupo. Zato pa je maglo vstala in je stopila pred šupo. Bil je še mrak kroginkrog. A vendar so se že svetili vrhovi snežnikov v škrlatni zarji. Bilo je mrzlo, da je Jerico kar streslo. Šla je preko rosne trate in se je približala leseni koči. Pred vratmi je obstala, pa je poslušala. Slišala je govorjenje v koči in je vedela, da so divji lovci že vstali. Tiho in boječe je potrkala na zaprte duri.

Odpri ji je tisti veliki in močni mož, ki je bil sinoči z njo tako prijazno govoril. Začudil se je mož, ko jo je zagledal in je tlesknil z rokami. »Raca na vodi! Glejte jo, Jerico!« je dejal. »Pa je že vstala in pride kar sama k mam. Glejte jo!« — In mož se je namuznil in se je zasmel. Prijel je Jerico za roko in jo je odvedel k mizi. Posadil jo je na klopi in ji je prinesel skodelico gorkega mleka in velik kos kruha. — »Jej, le jej, Jerica!« ji je prigovarjal. »Pot do tete Nežare je še dolga in naporna. Zato pa se najej do dobrega, da me onemoreš sredi pota!«

In Jerica je jedla. Možje pa so si oprtili puške in nahrbtnike. Pomigali so velikemu tovaršu in so odšli iz koč. Pa tudi veliki mož je bil že napravljen za na pot in je čakal samo še Jerice. Deklica je vtaknila v culico kos kruha, ki ji je bil ostal od zajtrka. »Pripravljena sem,« je rekla nato in je stopila k vratom. »Stric, še enkrat vas prosim, da bi mi pokazali pot. Resnično — hudo mi je, ker me ne znam sama odtod...«

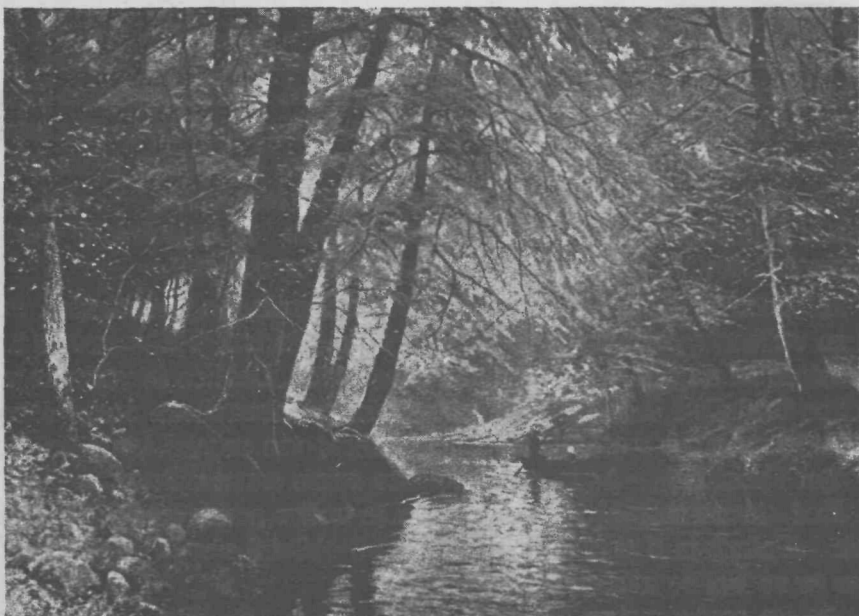
Mož je zamahnil z roko. Vrgel je puško preko rame in je odgovoril: »Pokazem ti pot, kakor sem ti bil obljubil sinoči. Kar pojdi za mano in ne boj se ničesar!«

Šla sta preko mokre senožeti. Zdamilo se je bilo že, in gori vrhu strmega skalovja je že sijalo solnce. A gozd tam doli je bil še mračen in je še spal. Živega glasu ni bilo čuti širom okrog po zagorskem svetu. Le potok je šumel nekje med razritimi skalami in je pel jutranjo pesem. Še enkrat se je ozrla Jerica na koč in šupo in se je nasmehnila, zakaj dobro je vedela, da spita tam Kekec in Tinka še v globokem snu. Lepo se naspita in spočijeta do tiste ure, ko pride nazaj, da ju povede domov. In čila bosta in vesela, pa se bosta smejala na ves glas. O, saj daleč ne more biti do prave poti. Samo kosček gozda in dva strma, visoka jarka, po katerem se peni gorski potok — pa pride do ravne in gladke steze, ki drži naravnost v zagorsko vas. Saj bo trajalo samo nekaj časa, mogoče samo dve uri, dokler se ne povrne sèm na skrito senožet. Do tistega časa pa se Kekec in Tinka popolnoma odpočijeta.

Jerica se je še enkrat nasmehnila, pa je vprašala divjega lovca: »Koliko časa morava hoditi do pravega pcta? O, povejte mi, stric, ker me resnično skrbi!«

»Hm,« je rekel mož in je potegnil iz žepa pipo čedro. Nabasal jo je s tobakom. H kresilu je pritisnil gobico, pa je pričel kresati. Užgala se je gobica, in mož jo je potisnil v čedro. Pričel je puhati goste dime in je govoril: »Hm, dolga ni pot — tako-le dve uri bova hodila navzdol. Pa ne boj se nikakor! Pot je složna in lahka. Prav nič te ne bo utrudila, prav nič...«

Mož je umolknil in je pričel zopet puhati gosti dim predse. Zavila sta v tihi gozd, ki je molčal daleč naokrog in se je širil v nepreglednost. Mož je molčal vsa pot in je delal velike korake. Naglo je spela Jerica za njim in se ga ni upala več vprašati. Hodila sta že dolgo navzdol. Gozd se je bil že prebudil, in tuintam je že pela samotna ptica vrhu visokega drevja.

Prišla sta do širokega jarka, ki je bil poln ogromnih skal. Preveslala sta drvečo vodo, ki je skakala s skale na skalo in je glasno šumela. Splazila sta se nato po strmimi navzgor in sta obstala tam gori vsa zasopla. Jerica si je obrišala znoj z obraza in se je zagledala v strme snežnike, ki so se dvigali pred njo, samo za streljaj oddaljeni. Bili so beli kakor srebro in polni solnčnih žarkov.

Divji lovec je pokazal z roko tja v dolinico, ki se je raztezala pod belimi snežniki. »Ali vidiš tisto belo črto onkraj potoka?« je vprašal. »No, tisto je pot, ki drži preko Vršiča za gore k teti Nežari. Ni daleč od tod — samo pol ure boš hodila, pa dospješ k njej. Meni se mudi mazaj. Zato te pa pustim samo. Kar naravnost pojdi po tej stezi. Izgrediš me moreš več, ker mi nobene druge steze daleč naokrog... Še enkrat ti rečem, da se spominjaj dane besede! Ne izdaj me nikomur, pa tudi mojih tovarišev ne in našega bivališča. Ali si slišala, Jerica?«

»O, nikoli, stric!« je odvrnila Jerica. »Hvaležna sem vam, da ste me privedli na pravo pot. In kako naj vas izdam, ko ste mi pa vendar storili samo dobro? Oj, lepa hvala vam, stric, za vse, kar ste mi storili. Nikoli ne pozabim...«

Mož jo je pogladil po laseh in ji je stisnil roko. Nato se je naglo okretnil in je kar hipoma izginil med goščavo. Jerica je pogledala za njim in se je globoko oddahnila. Počakala je še nekaj trenutkov. Potem pa se je obrnila in se je spustila naglo v jarek nazaj. Preveslala je vodo in je hitela navkreber po ozki stezi. Glej, dve uri sta hodila z divjim lovцем od samotne kočice na senožeti. Še ni pozno — jutro je še, in solnce še ni visoko. Če hiti na viso moč, pride kmalu do Kekca in Tinke, ki še gotovo sladko spita. O, samo podvzati se mora, pa bodo še popoldne doma. Gotovo je mačeha že v silnih skrbih in joče za otrokoma. Zato pa mora hiteti, da pride čimprej nazaj na senožet... In Jerica je hitela navkreber. Znoj ji je lil curkoma z obraza, in sople je težko. Cutlico je položila kraj velike, z mahom obrasle skale, da bi je preveč ne ovirala. Odvezala si je z glave robec in je slekla šlabankico, da bi lažje hitela navzgor. A steza se je vlekla, vlekla tako strmo po gori in je ni hotelo biti nikoli konca. Jerica je bila že vsa zasopla. Noge so se ji pričele tresti, da ni mogla več naprej. Sedla je na mahovito trato, pa je počivala. Brisala si je znojni obraz in je gledala na solnce, ki je kukalo izza gostega vejevja naravnost na njo. Bilo je že precej visoko, in to je Jerico prestrašilo. Naglo se je dvignila in je stekla po strmini. O, prej, ko sta šla z divjim lovцем navzdol, se ji je zdela vsa pot lahka in kratka. A navzgor je bila huda in dolga, tako dolga, da je ni bilo nikoli konca. Gotovo hodi že več kot dve uri, a senožeti nikjer! Kekec in Tinka pa čakata tam gori in sta vsa v strahu, ker ni sestrice nazaj. Čakata in čakata, in Tinka joče na ves glas, ker bi rada k mami, da bi pila svoje mlečke in jedla svoj krajček kruha. A Jerice ni, od nikoder je ni, pa majsi joče Tinka še tako bridko!

Jerica je bila vnovič vsa zasopla. A ustavila se ni. Napela je zadnje moči in je tekla po strmini. Prišla je v goščavo in nič več ni videla solnca. In tedaj je spoznala, da je blizu senožeti. Oddahnila se je, in težak kamen se ji je odvalil od srca. Hvala Bogu — še ta kosček goščave, pa pride do Kekca in jokajoče Tinke. In konec je trpljenju in velikim skrbem... Jerica je tekla na viso sapo skozi goščavo. Niti toliko ni postala več, da bi se odsopla in si obrisala znoj z čela. Hitela je, samo hitela in je mislila na jokajočo Tinko. Zašla je v vedno večjo goščavo, a steza je bila precej široka, in goste veje je niso ovirale. A hipoma se je zredčila goščava; drevje je izginilo, in Jerica je vzkliknila na glas, zakaj pred sabo je zagledala široko senožet.

Stekla je naravnost do šupe in je pogledala vanjo. — »Oj, Kekec! Oj, Tinka!« je zaklicala na ves glas. A nihče ji ni odgovoril. In Jerica je stopila v šupo in je brskala po listju. A Kekca in Tinke ni bilo nikjer.

Jerico je zaskrbelo, da je kar zastokala. Toda potolažila jo je misel, da sta bratec in sestrica nemara v koči. Zato je stopila tja in je hotela od-

preti vrata. A bila so zaprta in se niso ganila, pa najsi se je trudila še tako. In domislila se je, da jih je zaklenil divji lovec z velikim ključem davi, ko sta stopila iz kočee. Pa je pričelo Jerico zopet skrbeti. Stekla je na sredo senožeti in se je ozirala kroginkrog. — »Oj, Kekec! Oj, Tinka!« je klicala na ves glas, da je jekalo dolji z visokih snežnikov. A Kekca in Tinke ni bilo nikjer.

In Jerica se je prestrašila tako, da je zajokala na glas. Hitela je tja gor na porobje in je klicala bratca in sestrico. A nihče ji ni odgovoril. Samo njen glas je jekal stoterno od gladkih, belih pečin, kj so se smehljale v toplih, solnčnih žarkih. Jerica je nehala klicati. Saj je vedela, da je vse zaman. Sosedla se je tam gori na porobju in si je zakrila obraz z rokami. Bridko je ihtela in jokala. O, saj je vedela, da Kekca in Tinke ni več. Bog ve, kaj se njima je pripetilo? Nemara so se vrnili divji lovci. Zasačili so otroka, in kdo zna, kaj so napravili z njima? — Ali pa sta odšla v gozd, ker se ona ni tako dolgo vrnila. Zašla sta, in Bog ve, kje zdaj tavata in kod bosta tavala, dokler ne onemoreta in pogineta lakote...

»Oj, Kekec! Oj, Tinka!« je ponavljala Jerica kakor brez uma. Na ves glas je jokala in je vila roke. V duši ji je bilo tako težko in bridko, da je mislila, da ji poč zdaj pazdaj srce. — »Oj, Kekec, oj, Tinka! Kam sta šla? Zakaj me nista počakala? Oj, povejta!«

Čuj — tedaj se je Jerici zazdelo, da je slišala čuden glas, ki je prispel od nekod daleč na samotno senožet. Nehala je ihteti in tarnati, pa je posluhnila. Lahen vetrec je vel gori iz ozke zagorske dolinice in je prinašal s sabo tiste čudne glasove. Jerica se je dvignila in je poslušala. In kar hipoma je spoznala tiste glasove in se je razveselila. Glej, ti glasovi prihajajo naravnost iz Kekčeve piščalke. Sedi Kekec nekje sredi gozda, pa piska lepo pesemco... O, resnično — Jerica pozna zdaj tisto pesem, ki jo je piskal Kekec še včeraj. Tam dolji v goščavi jo je piskal, ko so izgredili pot in je klical bratca - škratca.

»Pridi, pridi, škratec,
škratec, ljubi bratec!
Krono srebrno imaš,
poti v gozdu vse poznaš —
pridi, deco nas poglej,
pot pokaži nam, povej!...«

Vedno razločnejša je prihajala pesem. Jerica je razločila že posamezne glasove in se je zasmejala od srčne radosti. Glej, še sta živa bratec in sestrica. Tam dolji nekje sredi gozda sedita zdaj, pa čakata na Jerico. O, kar naglo bo hitela tja dolji; kar za glasovi pojde, pa ju najde in povede na pravo pot... In Jerica je stekla v goščavo. Hitela je za glasovi skozi gosto grmovje. Prav nič ni bila utrujena. Kaj tisto! Saj je vedela, da ju čakata bratec in sestrica. Bratca - škratca kličeta na pomoč, ker mislita, da ne pride več sestrica. A Jerica ju dohiti, gotovo dohiti in ju povede domov k jokajoči mamici.

A hipoma so utihnili glasovi Kekčeve piščalke. Tiho je postalo po prostranem gozdu. Samo vetrec je šelestel rahlo in pritajeno. Jerica se je ustavila in je poslušala, če se nemara zopet ne oglasi piščalka. Dolgo je stala tam in je čakala. A piščalka se ni oglasila več... »Oj, Kekec! Oj, Tinka!« je zavpila Jerica. Mislila je, da se zdaj bratec in sestrica gotovo oglasita. A čakala je zaman. Od nikoder ni bilo živega glasu, in Jerica ni vedela več, v katero smer naj gre, da dohiti Kekca in Tinko, ki sta se gotovo zopet izgubila v črnem gozdu.

»Oj, Kekec! Oj, Tinka!« je zavpila še enkrat, in glas ji je bil že popolnoma hrtjav. Naslonila se je na debelo smreko in je poslušala, kdaj se zopet oglasi Kekčeva piščalka. A piščalka se ni več oglasila. Le samotna sinica je priletela od nekod. Šinila je mimo nje in je sedla ravno nad njo na široko vejo. In sinica je pričela čivkati, in listje na drevesih je šelestelo v prijaznem vetrecu, ki je vel naravnost iz zagorske dolinice...

(Dalje.)

❧ TURN NA ARTU PRI KRŠKEM ❧